

A Vigilia postájából

Ezt a folyóiratot tényleg nem lehet az úgynevezett egyszerű embereknek eladni. Ahogy ezt számtalan plébános panaszkolja. De hála Istennek nem is kell. Az az egyszerű ember, akinek a Vigilia „magas”, az ne is akarja megvenni, és annak nem is szabad kínálni eladásra, megvételre. Az az „egyszerű” ember ugyanis amúgy sem olvas. Más sem. Annak nem a Vigilia magas, hanem annak egy közbenső lépcső hiányzik, amit semmiképpen sem a Vigiliának kell pótolni. Miért kéne a Vigiliának *valamennyi* hívő ember igényét kielégíteni? Legyen csak a Vigilia az, aminek indult, és ami a 40-es évek végén valóban volt. Ne akarjon más lenni, és ne vegye magára mindazt a keresztet, ami a magyar társadalom több évszázados elmaradottságából eredeztethetően lecsapódik a mai magyar katolikus életben is. Ne akarja, mert nem tudja helyrehozni hiányos és torz neveltetésünket. Didaktikusan. A színvonalból azonban nem szabad leadni. Nincs kétféle minőség. Nincs szocialista és kapitalista cipőtalp. Beázó és vízálló van. Nincs kétféle irodalom: fehér és romlott. Jó irodalom van, és gyenge irodalom van. És ha gyenge egy mű irodalmilag, teljesen mindegy, hogy az egyház vagy a párt elveit „hirdeti”. Egyformán hatástalan.

Igenis szükség van a betűvető magyar hívőknek – szinte nagyképűségnek érzem mondani azt, hogy a katolikus magyar értelmiségnek – a Vigilia színvonalára. Hát legyenek őszinték, ha el akarunk igazodni a mai magyar könyv- és folyóiratkiadás bozótjában, akkor *legalább* annak szintjén kell tájékozódni hívő emberként is! Hiszen a plébánostól nem várhatom és a misétől, a prédikációtól nem is azt várom, hogy tájékoztasson engem a mai teológiai, irodalmi, művészeti és tudományos élet álláspontjáról, felfedezéséről. Ha a Vigilia nem lenne, honnét tudhatnám én, a *vidéki* gyalogos templombajáró, hogy hány pár nyolc kalács? Hogy ki mindenki van itt hívő ember ebben a világban? Hogy kit érdemes meghallgatnom, még kételyeiben is?

Én egyidős vagyok a Vigiliával. És kamaszkorom leggyönyörűbb eszmélései estek egybe, vagy éppenséggel keletkeztek, születtek a Vigilia 1947–48–49-es számaiból. Amikor nem az állami sajtóból, hanem csakis a Vigiliából értesülhettem a legújabb kozmogóniai elméletekről! Azóta persze más lett a tudományos élet, illetve a publikáció.

Ma azt keresem a Vigiliában, hogy a számtalan elméletből mi áll legközelebb az én teológusaimhoz? Melyik fér össze leginkább hitemmel? Amit majd persze kibogozunk, de most még gubanc.

A XX. század vége felé és közel az ötvenhez, arról szeretnék hallani, hogy a génebeszetről vagy a terhesség alatt fölismérhető terheltségről mi a véleménye egyháznaknak? Hogy mit gondoljak a mai magyar pasztorációról? Hogy mivel számoljak, vagy mit tehetek az 5–10 év múlva katasztrófálissá váló paphiány leküzdésére? Vagy mit mondhatok az *Egymásra nézve* című film problematikájáról? Tényleg probléma ez? Vagy csak esettanulmány? Hová tegyük hívő emberként ezt a problémakört? És hol

a helye a keleti jógának a mai hívő ember életében? És mik a legújabb szentírásstudományi eredmények? És miért csak a Küng-estet tanulságait vonhatjuk le, miért nem hallottunk magáról az esetről? És esetleg mások esetről? Persze havi 20 Ft-ba ez nem fér bele. Nem férhet bele. De csak a töredékét próbáltam vázolni annak a problémakörnek, amivel ma egy átlagos, középszerű hívő embernek meg kell küzdenie. És egy magyar nyelvű, hívő irodalom és irodalomtörténet ápolása, időnként pátyolása csak töredéke a problémakörnek. Nincs „főlöleges” téma a Vigiliában, de néha kevés a felvetett téma.

Persze, fogalmam sincs az oldalszámkorlátozás méreteiről. Minden bizonnyal ezzel meg a t. Szerkesztőségnek kell megküzdenie. De talán legyen inkább drágább, de többértébb!

Summa summarum: nem szeretnék a t. Szerkesztőségben ülni és az enyémhez hasonló „igen, de” leveleket olvasni hétről hétre. Egy azonban biztos, és végeredményben igazából csak azt akartam mondani, hogy a színvonalból ne tessenek engedni! Ugyanis közérthető a Vigilia. Nem minden cikk vagy tanulmány *közérdekű*, de hát legfőlegbb elámul az ember, hogy milyen gazdag a Jóisten kertje!

Müller Márta
Pécs

Ujvárosi István váci olvasó a Vigilia 1982. októberi számában kifogásolja a lap 1982. évi 106. oldalán megjelent skiccet, és szerinte a kecskét ábrázoló grafika valami „perverz ostobaságot” jelent és mindez inkább „zsedelikusnak” (!?) mint katolikusnak és magyarnak nevezhető”. Az olvasólevél szerzője egyébként párhuzamot von a grafika és a Golan magaslato sorsa között.

Helyeslem, hogy a Vigilia teret ad a különböző véleményeknek. A váci olvasólevél szerzője azonban megtévesztheti jó szándékú olvasóit. Nem vitás, hogy a magyar és katolikus folyóirat magyar és katolikus szellemi értékeket kell képviseljen. Ugyanakkor az olvasólevél szerzőjének „zsedelikus” kifejezése szokatlan, a magyar nyelvhasználatban nem nyert polgárjogot, érzékenykedés nélkül megállapíthatóan sértő. Bántó a kereszténységre is, mert ha a zsidóság a kereszténység előzménye, akkor a kereszténység is „zsedelikus”? Így gyanakodnunk kell, hogy az olvasólevél szerzője számára a magyarság és kereszténység nem csupán spanyolfal-e, és voltaképpen elavult előítéleteinek adott hangot.

Vagy talán a zsidó valláskultúrát nevezi „perverz ostobaságnak” a kifogásolt rajz kapcsán? Most nem kívánok művészetszemléleti vitába bonyolódni, sem vitatni, hogy a grafika értéktelen volt-e vagy sem, de az olvasólevél írója elvetette a sulykot... És a Golan magaslato csizmája hogy kerül e téma asztalára? Mert az semmiféle összefüggésben nem lehet a monoteizmussal. Vagy az olvasólevél szerzője netán a „zsidó szellem” rosszlemkű meséjét kiásva akar hangulatot kelteni, hogy berozsdásodott fringijával ok nélkül hadonásszon?

Dr. Jány Péter